

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.1.11>

АНОХІН А.М.

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДТП ЯК ОБ'ЄКТА
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ****METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF TRAFFIC ACCIDENT INVESTIGATION
AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION**

Наукова публікація присвячена аналізу методологічних засад дослідження дорожньо-транспортної пригоди як об'єкта адміністративно-правового регулювання.

Зазначається, що офіційна статистика свідчить про значну кількість ДТП, які відбуваються в Україні, у порівнянні з аналогічними щорічними показниками в державах-членах ЄС, що обумовлює посилений інтерес вчених-адміністративістів до проблем правової регламентації профілактики, запобігання та адміністративного розслідування ДТП.

Виділяються основні методологічні наукові підходи до дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання, серед яких основна увага приділена цивілізаційному, антропоцентричному, аксіологічному та синергетичному підходам. Зокрема, зазначається, що в доктрині адміністративного права органічно поєднуються антропоцентричний та аксіологічний підходи, адже адміністративні норми покликані захищати як публічні інтереси (правові цінності) суспільства та держави, так і приватні інтереси споживачів адміністративних послуг та учасників адміністративно-деліктних відносин.

Підкреслено значення синергетичного підходу для дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Зокрема, зазначається, що синергетичний підхід дозволяє розглядати проблематику ДТП в комплексі, враховуючи взаємозв'язки між об'єктивними і суб'єктивними факторами порушень правил дорожнього руху, та концентрувати зусилля на пошуку оптимальних правових моделей профілактики ДТП та універсальних правових засобах їх ефективного розслідування з метою притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.

Формулюється висновок про перспективність подальшого наукового дослідження актуальних питань профілактики, запобігання та адміністративного розслідування ДТП з використанням новітніх наукових методологічних підходів та класичних методів наукового пізнання: філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів та принципів наукового пошуку.

Ключові слова: методологія, наукові підходи, історіографія, дорожньо-транспортна пригода, пригода, правове регулювання, безпека дорожнього руху, правові засоби, методи, принципи.

The scientific publication is devoted to the analysis of the methodological foundations of the study of traffic accidents as an object of administrative and legal regulation.

It is noted that official statistics indicate a significant number of road accidents that occur in Ukraine, compared to similar annual indicators in the EU member states, which causes the increased interest of administrative scientists in the problems of legal regulation of prevention, prevention and administrative investigation of road accidents.

The main methodological scientific approaches to the study of road accidents as an object of administrative and legal regulation are distinguished, among which the main attention is paid to civilizational, anthropocentric, axiological and synergistic approaches. In particular, it is noted that the anthropocentric and axiological approaches are organically combined in the doctrine of administrative law, because administrative norms are designed to protect both the public interests (legal values) of society and the state, as well as the private interests of consumers of administrative services and participants in administrative-delict relations.

The importance of a synergistic approach to the study of road accidents as an object of administrative and legal regulation is emphasized. In particular, it is noted that a synergistic approach allows considering the entire problem of road accidents in a complex way and concentrating efforts on finding optimal legal models for the prevention of road accidents and universal legal means of their effective investigation in order to bring the guilty persons to administrative responsibility.

A conclusion is formulated on the prospects of further scientific research on the actual issues of prevention, prevention and administrative investigation of road accidents using the latest scientific methodological approaches and classical methods of scientific knowledge: philosophical, general scientific and special legal methods and principles of scientific research.

Key words: *methodology, scientific approaches, historiography, traffic accident, legal regulation, road safety, legal means, methods, principles.*

Вступ. В сучасній доктрині адміністративного права значна увага приділяється дослідженню адміністративно-деліктних відносин, адже питання адміністративної відповідальності зачіпає як публічні інтереси суспільства та держави, так і приватні інтереси громадян, які є винуватцями або потерпілими від адміністративних правопорушень. Значний сегмент адміністративних правопорушень займають правопорушення у сфері забезпечення дорожнього руху. Серед них найбільшу увагу привертають адміністративні правопорушення, наслідком яких дорожньо-транспортні пригоди без потерпілих з тілесними ушкодженнями або з потерпілими із легкими тілесними ушкодженнями.

Враховуючи відсутність тяжких наслідків таких адміністративних правопорушень, законодавці встановили достатньо лояльні до правопорушників розміри штрафних санкції за їх вчинення.

Так, у відповідності до ст. 124 КУпАП, порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна тягне за собою накладення штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року.

Крім того, згідно із ст. 122⁴ КУпАП, залишення водіями транспортних засобів, іншими учасниками дорожнього руху на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні, тягне за собою накладення штрафу в розмірі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Встановлення формальних санкцій, передбачених за вчинення вказаних адміністративних правопорушень, не сприяє покращенню ситуації із безпекою дорожнього руху, не виховує громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

Підтвердженням негативного стану правового регулювання вказаної сфери суспільних відносин є негативна офіційна статистика щодо зростання кількості ДТП, що створює додаткове навантаження на систему органів Національної поліції та суду. Так, у середньому в державах – членах ЄС на 100 тис. жителів припадає 5 загиблих у дорожньо-транспортних пригодках, тоді як в Україні такий показник становить більше 8 осіб. І це при тому, що в державах-членах ЄС

кількість автомобілів є набагато більшою ніж в Україні. Загалом за 30 років незалежності (станом на 2021 рік) в ДТП в Україні загинули майже 180 тисяч осіб. Крім того, ДТП в Україні є першою за поширеністю причиною смерті молоді віком від 15 до 24 років і другою за поширеністю причиною смерті дітей віком від 5 до 14 років.

Вищезазначене обумовлює актуальність та необхідність проведення окремого дослідження, присвяченого актуальним питанням профілактики, запобігання та розслідування ДТП, а також визначенню основних наукових методологічних підходів та конкретних методів дослідження вказаної теми з метою формулювання реальних та дієвих пропозицій щодо удосконалення чинного адміністративного законодавства.

Різні аспекти дорожньо-транспортних пригод та проблемні питання забезпечення безпеки дорожнього руху досліджували у своїх працях такі відомі науковці як С. Бутник, В. Введенська, С. Гусаров, М. Долгополова, М. Лазаренко, А. Філіппов та інші відомі фахівці.

Загальній характеристиці адміністративно-правових засобів забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні присвятили свою роботу В. Сокурено та А. Стрижак. Окремі адміністративно-правові засоби забезпечення безпеки дорожнього руху дослідила О. Салманова.

Зарубіжний досвід забезпечення безпеки дорожнього руху досліджували І. Горбачева, Д. Козар, О. Шумейко та інші науковці.

Методології правових наукових досліджень присвятили свою працю О. Ганьба та В. Мірошниченко [1], становлення та основні напрями розвитку методології сучасного правознавства дослідив М. Кельман [2], методологічні проблеми сучасних правових досліджень проаналізувала Н. Кушакова-Костицька [3], методологічні основи дослідження права у сучасній юридичній науці охарактеризував Г. Лук'янов [4].

На увагу заслуговує праця В. Пашинського «Методологічний інструментарій дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення оборони держави» [5].

Проте, питання методологічних засад дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання залишається малодослідженим в доктрині адміністративного права, що актуалізує необхідність підготовки даної публікації.

Постановка завдання. Метою наукової публікації є узагальнення та систематизація методологічних засад дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання.

Методологія даної публікації ґрунтується на поєднанні філософських (діалектика та метафізика), загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження, серед яких більшою мірою застосовуються прийоми логічного методу (аналіз, синтез, дедукції та індукція), системний та структурно-функціональний методи, метод юридичної статистики, прийоми соціологічного методу, а також формально-юридичний метод (як різновид аксіоматичного методу) та метод юридичного моделювання.

Результати дослідження. На початку будь-якого дослідження науковцю необхідно визначитися із методологічним інструментарієм, якій він буде використовувати в процесі наукового пошуку.

Класичною формулою методології дослідження у сфері юриспруденції як спеціалізованої галузі наукових знань у сфері гуманітарних наук є поєднання трьох груп наукових методів – філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних.

Філософські методи є універсальними для всіх гуманітарних наук, проте саме у сфері правознавства метод діалектики, його закони, прийоми та принципи відіграють ключову роль в процесі пошуку об'єктивної істини.

Так, метод діалектики включає в себе два закони: єдності та боротьби протилежностей та переходу кількісних змін у якісні, а також прийом «заперечення заперечення». Закон єдності та боротьби протилежностей проявляється і у сфері адміністративно-деліктних відносин, коли порушник встановлених адміністративних правил поведінки протиставляє свої приватні інтереси публічним та вступає у відносини з органами публічної адміністрації, уповноваженими складати протоколи про адміністративні правопорушення та розглядати відповідні справи. В таких випадках ми з одного боку спостерігаємо конфлікт (протилежність) інтересів, а з іншого єдність правозастосовчої практики, що реалізує принцип невідворотності адміністративної відповідальності за вчинене правопорушення.

Закон переходу кількісних змін у якісні проявляється в процесі реалізації державних та громадських програм профілактики та запобігання адміністративним правопорушенням (включаючи порушення Правил дорожнього руху). Систематичний та різновекторний вплив на суспільні відносини та правосвідомість громадян різними засобами правової освіти та виховання призводить до

якісних змін у правосвідомості та правовій поведінці учасників відповідних суспільних відносин. Зокрема, систематична правова освіта учнів, студентів у формі поширення правових знань про Правила дорожнього руху у поєднанні із наглядною демонстрацією наслідків їх порушення формує у молодих громадян переконання у необхідності дотримання вказаних Правил, установку на повсякденну правомірну поведінку; правова агітація на дорогах у формі біг-бордів із соціальною рекламою поступово впливає на правосвідомість водіїв, переконуючи їх у необхідності дотримуватися Правил дорожнього руху, недопустимості перебування за кермом у стані сп'яніння тощо.

В свою чергу прийом «заперечення заперечення» дозволяє знаходити оптимальні засоби вирішення правових конфліктів та подолання їх наслідків. Так, наприклад, з початку дослідник стверджує, що подолати проблему ДТП неможливо, адже вони зумовлені цілим рядом об'єктивних та суб'єктивних факторів, проте в процесі дослідження науковець заперечує власне заперечення та знаходить засоби вирішення на перших погляд надскладних завдань, пропонуючи інноваційні підходи та нестандартні рішення.

Особливу роль в процесі використання філософських методів відіграють принципи об'єктивності та історизму. Перший вимагає використання дослідником лише автентичних, перевірених джерел інформації, а другий – урахування історичних умов прийняття того чи іншого рішення, урахування обставин, які склалися історично.

Наряду з філософськими методами дослідження підготовка фундаментальної наукової роботи у сфері юриспруденції завжди відбувається з використанням загальнонаукових методів, серед яких: системний та структурно-функціональний методи, прийоми соціологічного методу, метод порівняння, прийоми логічного методу – аналіз, синтез, дедукція та індукція.

Так, прийоми соціологічного методу дозволяють сформувати об'єктивну картину ставлення громадян до того чи іншого правового явища чи процесу. Похибка в сучасних соціологічних дослідженнях, як правило, є незначною, що дозволяє оперувати результатами репрезентативних опитувань для обґрунтування тієї або іншої правової позиції.

Зокрема, соціологічні опитування дозволяють виявити ставлення до органів публічної адміністрації та побажання громадян у сфері забезпечення дорожнього руху, визначити результати регуляторного впливу відомих нормативно-правових актів на суспільні відносини (задоволення або незадоволення учасників дорожнього руху від впровадження певних інновацій у сфері регулювання дорожнього руху).

Третя група методів дослідження правових явищ та процесів представлена спеціально-юридичними методами, які дозволяють розкрити всі аспекти досліджуваної проблематики. Серед них варто виділити метод юридичної статистики (зокрема, статистики ДТП, смертності на дорогах, причин ДТП та їх наслідків), формально-юридичний метод (метод юридичної догматики як різновид аксіоматичного методу), метод юридичного моделювання тощо.

Всі три групи вищезазначених методів складають методологію юридичної науки.

П. М. Рабінович під методологію юридичної науки пропонує розуміти систему підходів і способів наукового дослідження, теоретичні засади їх використання при вивченні державно-правових явищ [6, с. 618].

Наведене визначення вирізняється своєю універсальністю, адже охоплює не тільки способи наукового дослідження, але й систему методологічних підходів, які напрацьовуються окремими науковими школами та є складовою правової культури певної соціальної групи, інструментом пізнання правової дійсності.

На думку Д. І. Голосніченко методологія дослідження в юридичній науці – «це не простий набір певних основоположних понять та категорій, не сукупність прийомів і методів. Це більш ємне поняття. Методологія є теоретичним обґрунтуванням доцільності застосування відповідних підходів і способів, які використовуються для проведення певного теоретико-юридичного дослідження, а також дібрана на науковій основі для означеної мети система прийомів і способів, тобто відповідних методів» [7, с. 10].

З такою позицією також варто погодитися, адже методологія сама по собі (метафізично) є сухим набором інструментів наукового пошуку і вирішальним є саме обґрунтування необхідності та доцільності вибору певного набору методів та підходів дослідження певного правового явища чи процесу.

Науковці виділяють діяльнісний, функціональний, аксіологічний, системний, порівняльно-правовий та інші підходи до вивчення правової проблематики.

Так, Д. Тихомиров зазначає, що основними методологічними положеннями застосування діяльнісного підходу є те, що діяльність носить цілеспрямований характер та здійснюється

в певних конкретно-історичних та соціально-культурних умовах (кожен етап існування суспільства характеризується певними особливостями, що зумовлено кліматичними умовами, нездоланими природними та техногенними явищами, рівнем науково-технічного прогресу тощо). Також діяльність спрямована на забезпечення суспільних та власних потреб суб'єкта, при цьому вона впорядковується різноманітними соціальними регуляторами, а також внутрішніми переконаннями її суб'єкта. У процесі здійснення діяльності використовуються різноманітні засоби.

Таким чином, діяльнісний підхід не виключає, а, навпаки, передбачає необхідність та доцільність використання інших методів – системного, структурного, функціонального, статистичного, а також психологічних, конкретно-соціологічних та інших, і може бути застосований до різних правових динамічних явищ [8, с. 231; 9, с. 4–5].

Застосування діяльнісного підходу для дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання полягає в аналізі діяльності органів публічної адміністрації, до повноважень яких віднесено забезпечення безпеки дорожнього руху, фіксація та адміністративне розслідування ДТП. Досліджується динаміка такої діяльності, її статистичні показники, визначаються напрями та засоби удосконалення.

Таким чином, діяльнісний підхід полягає в дослідженні динаміки явища з урахуванням його змінюваності, гнучкості та процедурності [8, с. 234].

Системний підхід, на думку Д. Тихомирова, розуміється як сукупність предметів і явищ навколишнього світу, за якої вони розглядаються як частини або елементи певного цілісного утворення. За системного підходу частини або елементи системи розглядається як окремо, так і у взаємодії між собою, внаслідок чого визначаються особливості системного явища, що можуть бути відсутні в окремих його елементах [8, с. 232].

Зокрема, в процесі дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання системний підхід дозволяє розкрити всю національну систему забезпечення безпеки дорожнього руху, профілактики та запобігання ДТП, їх адміністративного розслідування. Так, наприклад, правове виховання у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху здійснює система посадових осіб органів публічної адміністрації, навчальних закладів, а також громадських організацій та автошкіл (центрів професійного навчання майбутніх водіїв). Тільки системний підхід до правової освіти та виховання у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху є запорукою ефективної профілактики ДТП, виховання свідомих учасників дорожнього руху.

В свою чергу функціональний підхід надає можливість враховувати напрями впливу на суспільні відносини під час реалізації державної політики [8, с. 234], у тому числі і у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Так, функціональний підхід дозволяє чітко визначити функції кожного органу публічної адміністрації, які визначені в чинному законодавстві та спрямовані на профілактику, запобігання та забезпечення ефективного розслідування ДТП.

Аксіологічний підхід будується на визначенні безпеки дорожнього руху як позитивного, цінного явища для суспільства та держави. Водночас ДТП розглядається як вкрай негативне соціальне явище, яким завдається шкода як публічним, так і приватним інтересам учасників дорожнього руху (руйнується дорожня інфраструктура, пошкоджуються транспортні засоби, завдається шкода моральному та фізичному здоров'ю водіїв та пішоходів тощо). Використання аксіологічного підходу дозволяє сформулювати конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства в частині механізму реалізації та захисту прав і свобод учасників дорожнього руху, а також публічних інтересів суспільства та держави у вказаній сфері.

Аксіологічний підхід тісно пов'язаний та перекликається із антропоцентричним підходом, адже згідно із ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Порівняльно-правовий підхід бере за основу порівняння вже досліджених правових явищ для виявлення розбіжностей та схожих рис вказаних явищ [8, с. 234]. Особливе значення має використання методології порівняльного правознавства. Так, розвинутими країнами-членами ЄС напрацьовані на випробуванні часом інноваційні засоби профілактики, запобігання та розслідування ДТП.

За результатами використання порівняльно-правового підходу дослідник формулює висновки про доцільність або недоцільність запозичення відповідного позитивного зарубіжного досвіду, з урахуванням національних правових традицій та звичаїв.

Також важливо згадати цивілізаційний підхід до дослідження правових явищ та процесів, адже кожна цивілізація проходить свій неповторний шлях розвитку, формує автентичні традиції

та звичай. Зокрема, цивілізаційний підхід до вивчення причин ДТП у різних країнах світу дає можливість зрозуміти першопричини порушень правил дорожнього руху. Наприклад, у США самі американці пов'язують високі показники смертності на дорогах із особливостями американської цивілізації, адже в США автомобіль є частиною культури, неодмінним атрибутом людського буття: людина проводить за кермом значну частину свого життя, часто ризикуючи власною безпекою заради швидкості. Пропорційно кількості автомобілів зростає і кількість помилок в управлінні ними. Протилежним прикладом є Японія, де цивілізація не менш технологічно розвинута, проте у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, враховуючи щільність населення у мегаполісах, перевага надається громадському транспорту, що значно знижує навіть вірогідність ДТП, адже більшість громадян Японії переміщується за допомогою залізничного транспорту з надійною та стабільно системою регулювання руху.

Таким чином, використання цивілізаційного підходу у поєднанні із порівняльно-правовим надає досліднику можливість не тільки виявити позитивний зарубіжний досвід у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, але й зрозуміти внутрішні механізми та мотивацію побудови певної транспортної системи, яка дозволяє зменшити кількість ДТП.

На особливу увагу заслуговує синергетичний підхід. Так, на думку Ю. Орлова, О. Джу-жи та О. Орлової одним із прогресивних і продуктивних методів сучасної науки є синергетика. Термін «синергетика» (від грецького «*synergetikos*» – спільний; той, що діє узгоджено) було запропоновано німецьким ученим Германом Хакеном, який розумів під ним науковий метод, що дає змогу пояснити механізм «спонтанного» виникнення структур у складній системі внаслідок взаємодії між її елементами.

Синергетика вивчає зв'язки між елементами структури (підсистемами), утвореними у відкритих системах (фізико-хімічних, біологічних, соціальних, психологічних, технічних) завдяки інтенсивному (потоковому) обміну речовиною й енергією з навколишнім середовищем у нерівномірних умовах. У таких системах спостерігається узгоджена поведінка підсистем, у результаті чого зростає ступінь їх упорядкованості, тобто зменшується ентропія. Цей процес має природничо-наукову сутність і позначається терміном «самоорганізація». Теоретичну основу синергетики становлять термодинаміка нерівноважних процесів, теорія випадкових процесів, теорія нелінійних коливань і хвиль. Істотна відмінність синергетики від інших традиційних методів наукового пізнання полягає в тому, що вона, вивчаючи складні системні утворення, досліджує не сутність складових частин (елементів) цих систем (що є змістом класичного наукового аналізу), а, насамперед, характер системних зв'язків між цими елементами. Такий підхід дає незвичайні результати, головним із яких, вочевидь, є відкриття універсальних закономірностей, однаково властивих усім системним утворенням незалежно від рівня складності їх елементів: фізичних, хімічних, біологічних, екологічних, психологічних, соціальних, технічних. Така універсальність, ізоморфність законів синергетики поступово сприяє формуванню мови загальнонаукового, міждисциплінарного рівня, що дає змогу краще зрозуміти один одного представникам точних і гуманітарних наук: фізику й соціологу, техніку та юристу [10, с. 76].

Особливе значення міждисциплінарні зв'язки мають як раз у сфері забезпечення дорожнього руху, адже ДТП в першу чергу має фізико-технічну природу (як правило є результатом зіткнення двох транспортних засобів з певними технічними характеристиками), а вже потім стає об'єктом адміністративно-правового регулювання. Тому в процесі адміністративного розслідування ДТП важливо встановити причинно-наслідковий зв'язок між порушеннями технічних норм (правил) учасником дорожнього руху та їх наслідками у вигляді пошкоджень транспортних засобів або дорожньої інфраструктури, що є завданням автотехнічної експертизи.

Науковці зазначають, що синергетичні закономірності спостерігаються також у процесах адаптації чинних нормативних актів до мінливих суспільних потреб шляхом унесення до них змін і доповнень. У цьому разі зміст нормативного акта має бути приведено до стану максимальної відповідності сучасним соціальним потребам, тобто, говорячи мовою синергетики, до стану-атрактору. Особливістю такого процесу є те, що він здійснюється «покроково» (дискретно). На відміну від нього, процес формування суспільних потреб можна умовно вважати безперервним. Тому між соціальними відносинами, що потребують правового регулювання, і відповідними правовими нормами завжди існує «дистанція», яка показує «відставання» права від соціальних реалій, а також, зростаючи з часом на локальному рівні, породжує в суспільстві хаотичні явища та нестійкі (біфуркаційні) стани. Ця «дистанція» є головною причиною правотворчості як діяльності щодо впорядкування суспільних відносин. «Відставання» правових норм від соціальних потреб спричиняє появу елементів самоорганізації у сфері застосування права [10, с. 82].

Таким чином, синергетичний підхід дозволяє виважено підійти до питання удосконалення чинного адміністративно-деліктного законодавства, сформулювати актуальні пропозиції, які відповідають умовам та вимогам реальних суспільних відносин.

Висновки. Проведений аналіз методологічних засад дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання дозволяє сформулювати висновок про те, що в процесі наукового пошуку оптимальних та інноваційних засобів забезпечення безпеки дорожнього руху, а також профілактики, запобігання та розслідування ДТП необхідно використовувати увесь комплекс філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження.

Крім того, з метою досягнення вагомих результатів наукової роботи доцільно використовувати цивілізаційний, антропоцентричний, аксіологічний та синергетичний підходи. Зокрема, в доктрині адміністративного права органічно поєднуються антропоцентричний та аксіологічний підходи, адже адміністративні норми покликані захищати як публічні інтереси (правові цінності) суспільства та держави, так і приватні інтереси споживачів адміністративних послуг та учасників адміністративно-деліктних відносин.

Особливе значення для дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання має синергетичний підхід, який дозволяє розглядати всю проблематику ДТП в комплексі, з урахуванням всіх об'єктивних та суб'єктивних факторів, зв'язків між ними, та концентрувати зусилля на пошуку оптимальних правових моделей профілактики ДТП, універсальних правових засобів їх ефективного розслідування з метою притягнення винуватих осіб до адміністративної відповідальності.

Перспектива подальшого дослідження даної тематики обумовлена необхідністю опрацювання теорій, концепцій, поглядів різних наукових шкіл адміністративного права з метою формування теоретико-методологічної основи дослідження ДТП як об'єкта адміністративно-правового регулювання.

Список використаних джерел:

1. Ганьба О.Б., Мірошніченко В.І. Особливості сучасної методології правових наукових досліджень. *Парадигма пізнання: гуманітарні питання*. № 2 (13). 2016. С. 1–13.
2. Кельман М. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку. *Психологія і суспільство*. № 4. 2015. С. 33–46.
3. Кушакова-Костицька Н.В. Методологічні проблеми сучасних правових досліджень: об'єктивна необхідність чи суб'єктивна формальність. *Філософські та методологічні проблеми права*. № 1–2. 2013. С. 23–31.
4. Лук'янова Г.Ю. Методологічні основи дослідження права у сучасній юридичній науці. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 4. 2011. С. 33–43.
5. Пашинський В.Й. Методологічний інструментарій дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення оборони держави. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. *Політологія. Соціологія. Право*. 2017. № 3–4. С. 98–102.
6. Рабінович П.М. Методологія юридичної науки. *Юридична енциклопедія: в 6 т. / голова редкол. Ю.С. Шемшученко. К.: Вид-во Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 1998–2004. Т. 3: К-М*. 2001. 789 с.
7. Голосніченко Д.І. Теорія Повноважень: вітчизняний та зарубіжний досвід їх формування: монографія. К.: Г.А.М., 2009. 356 с.
8. Тихомиров Д. Наукові методологічні підходи під час дослідження державної політики у сфері безпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 230–234.
9. Гусарев С.Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень». Київ, 2007. 35 с.
10. Орлов Ю.Ю., Джужа О.М., Орлова О.Ю. Синергетика та пізнання правових явищ. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 75–90.